



Līdzfinansē
Eiropas Savienība



Nacionālais
attīstības plāns



Izglītības un zinātnes
ministrija



Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Projekts Nr. 4.2.2.4/1/25/I/001 "Atbalsts izglītības kvalitātes attīstībai"

Monitoringa darba par Vienotas skolas ieviešanas rezultātiem uzdevumu piemēri 5. klase

Izlasī tekstus!

Rudens lapas

Atcerēsimies, ka visas lapas rudenī nav nepieciešams nogrābt, pusi no tām vajadzētu atstāt. Daļēja lapu atstāšana ir videi draudzīga rīcība – tā mēs palīdzam dabai.

Nobirušās lapas sāk sadalīties, un šis process ir nozīmīgs visai ekosistēmai kopumā. Lapas daudzām sugām dod mājvietu un barību, turklāt dabas procesu kārtība nodrošina lapu sadalīšanās procesu un tajās esošo barības vielu atgriešanos augsnē. Sēnes un baktērijas, kuras sadala lapas, ražo augsnei barības vielas.

Ne visas lapas šajā procesā sadalās, un arī tam ir savs nolūks, jo atlikusī lapu sega līdz pavasarim uztur mitrumu un temperatūru, kas ļauj pārdzīvot ziemu kukaiņiem, zirnekļiem un citai mikrofaunai. Lapas ieteicams atstāt zem kokiem un krūmiem, sevišķi, ja redzama noplicināta un sablīvēta augsne, atsegtas koku saknes. Nogrābtās lapas var izmantot kā mulču un kompostēt, bet kompostu izmantot dobēm un augsnes auglības atjaunošanai. Atsevišķas lapu kaudzes vietās, kur tās netraucē, var atstāt, jo lapas kā patvērumu izmanto arī eži, kuri tajās meklē barību – gliemežus, kukaiņus, tārpus – un iekārto ziemas guļvietas. Arī vārdes un krupji bieži ielien lapu kaudzēs, lai paslēptos no sala, lapu segā pārziemo arī daudzu tauriņu sugu kūniņas.

1. uzdevums. Atzīmē, kurš apgalvojums vislabāk atbilst teksta saturam!

- A) Visas koku lapas rudenī ir jāsavāc un jāizved no teritorijas.
- B) Dzīvnieki nevar lapās atrast barību vai patvērumu.
- C) Lapu atstāšana uz zemes palīdz dabas procesiem un dzīvniekiem.
- D) Latvijas Dabas fonds iesaka lapas dedzināt, lai saglabātu vidi.

2. uzdevums. Atzīmē, kāpēc lapas ir svarīgas kukaiņiem un citiem maziem dzīvniekiem ziemā!

- A) Tās palīdz viņiem lidot.
- B) Lapu sega uztur mitrumu un siltumu.
- C) Tās kļūst par ūdens avotu.
- D) Tās samazina viņu skaitu.

3. uzdevums. Izmanto tekstu, lai atbildētu uz jautājumiem!

3.1. uzdevums. Apraksti, kas notiek ar lapām, kad tās sāk sadalīties!

3.2. uzdevums. Pamato, kādas sekas var rasties, ja cilvēki novāks visas nokritušās lapas! Izmanto informāciju no teksta!

4. uzdevums. Iedomājies, ka esi Ezītis. Uzraksti vēstuli cilvēkiem par to, kā viņi tev var palīdzēt pārdzīvot ziemu! Izmanto savā vēstulē vismaz 2 faktus no teksta! (70–90 vārdi)

1. uzdevuma vērtēšanas shēma		
Punkti	Kritērijs	Piemērs
1	Atrod uzdevuma nosacījumos prasīto informāciju.	C
Kopā: 1		

2. uzdevuma vērtēšanas shēma		
Punkti	Kritērijs	Piemērs
1	Atrod uzdevuma nosacījumos prasīto informāciju.	B
Kopā: 1		

3.1. uzdevuma vērtēšanas shēma		
Punkti	Kritērijs	Piemērs
1	Vispārīga atbilde, kura ietver tikai vienu faktu no teksta.	Kad lapas sāk sadalīties, tās atgriež augsnē barības vielas.
2	Konkrēta atbilde, kura ietver 2 vai vairāk faktus no teksta.	Kad lapas sāk sadalīties, tās noārda sēnes un baktērijas, kas šajā procesā ražo augsnei barības vielas. Vienlaikus lapas dod mājvietu un barību daudzām sugām, un to sadalīšanās nodrošina barības vielu atgriešanos augsnē.
Kopā: 2		

3.2. uzdevuma snieguma līmeņa apraksts

Snieguma apraksts	0 punkti	1 punkts	2 punkti
	Atbilde ir nepareiza. Nav sniegta atbilde uz jautājumu.	Vispārīgs pamatojums, kurš ietver tikai vienu no sekām.	Loģisks un skaidrs pamatojums, kas ietver vairākas iespējamās sekas.
Atbildes piemērs	<i>Ja cilvēki novāks visas nokritušās lapas, nekādas būtiskas sekas neradīsies, jo lapas tikai piesārņo vidi, dzīvnieki un augi var iztikt arī bez lapu segas.</i>	<i>Ja cilvēki novāks visas nokritušās lapas, dzīvniekiem var nebūt patvēruma ziemā, jo tekstā minēts, ka lapu sega palīdz kukaiņiem, ežiem, vardēm un citiem dzīvniekiem pārziemot, uzturot mitrumu un siltumu.</i>	<i>Ja cilvēki novāks visas nokritušās lapas, var rasties vairākas negatīvas sekas. Tiks traucēta barības vielu aprīte, jo lapas nesadalīsies, tajās esošās barības vielas neatgriezīsies augsnē, tādējādi augsne kļūs nabadzīgāka. Daudzas sugas zaudēs mājvietu un patvērumu, jo lapu sega ir svarīga kukaiņiem, zirnekļiem, ežiem, vardēm, krupjiem un tauriņu kūniņām, kas tajā pārziemo.</i>

4.1. uzdevuma snieguma līmeņa apraksts (saturs)

Snieguma apraksts	0 punkti	1 punkts	2 punkti	3 punkti
	Darbs neatbilst tematam. Tekstā paustā doma nav uztverama.	Teksts nav noformēts kā vēstule. Doma ir izteikta haotiski, tikai daļēji loģiski. Nav iekļauti piemēri no teksta.	Viedoklis ir pamatots ar 1 piemēru no teksta. Pārsvarā minēti piemēri no Ezīša dzīves. Fakti tikai daļēji atbilst tematam. Teksta noformējums atbilst vēstulei.	Saturs atbilst tematam, viedoklis ir pamatots ar 2–3 piemēriem no teksta. Teksts ir noformēts atbilstoši vēstulei.

4.2. uzdevuma snieguma līmeņa apraksts (teikumu uzbūve un daudzveidība)

Snieguma apraksts	0 punkti	1 punkts	2 punkti	3 punkti
	Izmanto pārsvarā vienkāršus teikumus.	Lieto pārsvarā vienvēidīgus teikumus – vienkāršus un saliktus sakārtotus.	Lieto dažādu veidu teikumus, to uzbūve pārsvarā korekta, tomēr atkārtojas līdzīgas struktūras.	Lietoti atšķirīgas uzbūves teikumi (paplašināti, saliktie, t.sk. sakārtotie un pakārtotie) ar daudzveidīgu struktūru.

4.3. uzdevuma snieguma līmeņa apraksts (vārda krājums)

Snieguma apraksts	0 punkti	1 punkts	2 punkti	3 punkti
	Tekstā ir ierobežots vārdu lietojums, kā arī nozīmes ziņā neprecīzu vārdu lietojums (vairāk kā 7 gadījumi). Vārdu skaits nesasniedz pusi no uzdevumā pieprasītā skaita.	Tekstā izmantoti tikai vienkārši teikumi, nozīmes ziņā neprecīzu vārdu lietojums (4–6 gadījumi). Vārdu skaits sasniedz tikai pusi vai nedaudz vairāk, nekā uzdevumā pieprasīts.	Tekstā ir atbilstošs vārdu lietojums, taču pieļauts nozīmes ziņā neprecīzu vārdu lietojums (1–3 gadījumi). Vārdu skaits ir nedaudz samazināts salīdzinājumā ar uzdevuma nosacījumiem.	Tekstā ir tematam un saturā atbilstošs, bagātīgs un precīzs vārdu lietojums, daudzveidīgi teikumi. Viegli uztverams teksts. Vārdu skaits ir atbilstošs uzdevuma nosacījumiem.

4.4. uzdevuma snieguma līmeņa apraksts (ortogrāfija un interpunkcija)

Snieguma apraksts	0 punkti	1 punkts	2 punkti	3 punkti
	Vairāk par 7 kļūdām	5–6 kļūdas	2–4 kļūdas	0–1 kļūda